

Rapport for arbeidet i Kulturkarusell 2019

**BERGEN
KULTUR
SKOLE**

BERGEN
KOMMUNE

Rapport for arbeidet i Kulturkarusell 2019

side 4:
Om Kulturkarusell

Side 8:
Utdrag av internevaluering fra alle deltakere
*Første del viser gjennomsnittsverdier, andre del viser et
utvalg sitater fra samarbeidsgruppene*

**BERGEN
KULTUR
SKOLE**

Foto: Øyvind Johannessen

**BERGEN
KOMMUNE**

Om Kulturkarusell

Kulturkarusell er et samarbeid mellom Bergen kulturskole og SFO, og baseres på politiske og administrative kommunale vedtak.

SFO sin nye rammeplan uttrykker sine mål for kulturaktiviteter slik: «Alle barn skal få erfaring med kunst- og kulturaktiviteter som bygger vennskap, gir mestringsfølelse og positive opplevelser. Barnas deltakelse er sentralt: Gjennom å tilrettelegge for slike aktiviteter skal barna få mulighet til å reflektere, være nysgjerrige, kreative, skapende og bli kjent med ulike kulturers uttrykksformer.» Kulturskolens kulturkarusellprogram er midlertidig valgt som et sentralt hjelpemiddel for å realisere rammeplanen.

Rammeplan for kulturskolen, Mangfold og Fordypning, beskriver den nasjonale rammen for Bergen kulturskoles aktivitet: «Opplæringa skal bidra til barn og unges danning, fremme respekt for andres kulturelle tilhørighet, bevisstgjøre egen identitet, bli kritisk reflekterende og utvikle livskompetanse.» Kulturskolen skal ha et breddeprogram, et kjerneprogram og et fordypningsprogram. Kulturkarusell er Bergen kulturskole sitt breddeprogram, og bygger på mange års erfaring med formidling i skolesektoren, med bl.a. Kulturfagprosjektet, Gratis kulturskole/Kulturskoletimen og Vår Gate.

Ut over de to rammene beskrevet over, vises også til politiske føringer og vedtak:

1. Handlings- og økonomiplan for 2018-2021 for Bergen kommune. SFO - Kunst og kulturaktiviteter: «Alle barn i SFO skal få tilbud om kunst- og kulturaktiviteter i SFO-tiden».

2. Budsjett 2019: «Byrådet vil styrke skolefritidsordningen sitt innhold med tilbud fra kulturskolen».

3. Bystyrets vedtakspunkt i behandlingen av kulturskolens handlingsplan september 2018: «Bystyret er positiv til et tettere samarbeid mellom kulturskolen og SFO.»

4. Solberg-regjeringens tiltredelseserklæring: «Regjeringen vil gi flere barn mulighet til å delta på et kulturskoletilbud gjennom å legge til rette for samarbeid mellom kulturskole og skolefritidsordning»

Våren 2018 inngikk Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett og Byrådsavdeling for klima, kultur og næring en toårig avtale, som forpliktet kulturskolen til å tilby alle SFO i Bergen Kulturkarusell. Med i avtalen fulgte 1,5 mill til arbeidet. Avtalen skulle evalueres innen to år. Denne rapporten er materiell til den kommende evalueringprosessen.

Med dette grunnlaget fikk alle skoler i Bergen høsten 2018 tilbud om å delta i Kulturkarusell. Da kulturskolen fra 2017 drev Kulturkarusell alene, samarbeidet vi med 12 SFO i to perioder per år. Nå deltar over 90 pedagoger, SFO-personell og kunstnere i et regelmessig, forpliktende og strukturert samarbeid med én årlig prosjektperiode per SFO. I 2019 samarbeidet 17 kunstnere med til sammen 36 SFO'er. Representerte kunstfag var dans, teater, billedkunst, arkitektur, skrivekunst og musikk. To kunstnere med ulik faglig bakgrunn har vært på hver SFO 6-9 uker.

Den metodiske rammen i Kulturkarusell heter aksjonslæring, og innebærer systematisk og bevisst fokus på verdien av samtalen, og tid til iakttagelse, dokumentasjon, refleksjon og erfaringsdeling på alle nivåer. Kulturkarusell har deltatt i Det Europeiske kulturbarn (2015-17) og ArtEqual (2017-19), - sistnevnte et Erasmus+ samarbeid mellom Bergen kulturskole og fire andre nasjoner, ledet av Kulturprinsen- utviklingscenter for barne- og ungdomskultur i Viborg, Danmark. Gjennom disse programmene har vi spesielt fokusert på «barn som faller utenfor».

Det kreves at alle parter setter av tid til arbeidet: Inspirasjonsseminar, planleggingsmøter, ukentlige refleksjoner, midtveisevaluering og sluttevaluering både på hver SFO og i fellesskap i hele Kulturkarusell. I tillegg skal SFO selv dele sine erfaringer internt og implementere aksjonslæring med kunstneriske aktiviteter i hverdagen. Dette krever at SFO legger rutiner for arbeidet. Den enkelte rektor og SFO-leder må anerkjenne karusellens ressurs- og tidsbehov, og legge til rette for dialog, erfaringsdeling og opplæring av hele sitt personell år etter år, dersom målet i SFO sin rammeplan skal nåes.

Kulturkarusellsamarbeidene består av to kunstnere og to SFO-tilsatte, der den ene bør være leder, samt to grupper med 12-15 barn i hver. Til sammen ble dette ca 900 barn i 2019. Det er 60 minutter aktivitetstid med hver barnegruppe og 30 minutter ukentlig refleksjonsmøte mellom de voksne etter at aktiviteten er slutt. 900 barn er kun en brøkdel av alle barn i SFO. Målet er å bruke samarbeidet med disse barna som en mal, som SFO viderefører i hverdagen til nytt besøk kommer med nye kunstnere neste halvår. Rapporten sier noe om hvorvidt dette målet er realistisk. For at vi skal lykkes, kreves langsiktige relasjoner, og systematisk utvikling og kompetanseheving i SFO, samt en styrking av finansieringen i takt med antall nye samarbeidsparter

og mål. Det bygges på denne måten et gjensidig forpliktende samarbeid mellom kultur og skole, mellom kulturskolens kunstnere og SFO sitt personell og barn. Planlegging har så langt fulgt budsjettåret. Planen for alle 36 SFO i 2019 ble lagt november/desember 2018. Planperiodene bør i fremtiden forholde seg til skoleåret. Før sommeren hvert år skal alle parter vite hvem som skal samarbeide i hvilken periode og hvilke kunstfag som skal delta. Når vi får faste midler til drift, vil dette kunne la seg realisere.

De siste to årene har Kulturkarusell/kulturskolen deltatt i utviklingen av en nettbasert rapport- og delingsportal, www.artequal.eu/nb, som deltakerne i Kulturkarusell benytter i tillegg til It's Learning. Samarbeidsgruppene rapporterer her fra sine samarbeid ukentlig, kolleger i andre samarbeid kan lære av hverandre, og ulike prosjekt- og samarbeidsparter i Norden kan finne kontakt og dra lærdom av hverandres arbeid. Det er også utviklet en illustrert 20 siders veileder for arbeidet i aksjonslæring: «Kunsten å samarbeide, Art Equal prosessguide», samt diverse annet materiell som er å finne på nettsiden.

For å forstå og kunne vurdere virkningen av Kulturkarusell og denne evalueringsrapporten, må man også ha en viss forståelse for aksjonslæring. Se gjerne den nevnte prosessguiden på nettsiden for dette. Metoden brukes fordi den gir best mulig læring når man arbeider i kunstneriske prosesser med barn og voksne deltakere, og for å nå de mål som er beskrevet i SFO sin rammeplan.

Av de 17 kunstnerne som arbeider i Kulturkarusell er syv fast tilsatt ved kulturskolen. De øvrige er tilsatt i midlertidige stillinger for 2019, og de fleste av dem var også tilsatt i 2018 med de samme rammer med kortvarige kontrakter. Da vi utlyste faste stillinger i Kulturkarusell høsten 2018 fikk vi inn 90 kompetente søkere. Vi

hadde 50 søkere inne på en serie gruppeintervjuer, og tilsatte 13 av søkerne, men i ettårskontrakter grunnet at vi ikke fikk faste midler til drift. Midlertidighet harmonerer ikke med Kulturkarusell sin målsetning eller med kommunens personalpolitikk. Vi håper vi snart når frem til en permanent arbeidssituasjon, der vi kan bygge videre med faste rammer. Slik situasjonen er nå, mister vi stadig kompetente kunstnere, som velger annet arbeid pga den usikre arbeidssituasjonen i Kulturkarusell.

Bergen kulturskole har gjennom Kulturkarusell utviklet et arbeid og et tilbud, som er enestående og vekker oppmerksomhet langt utenfor norske grenser. Vi er den største samarbeidsparten i EU-prosjektet Art Equal, og vi har på forespørsel formidlet vårt arbeid en rekke steder i inn- og utland de siste årene, bl.a.:

- 15.11.2017: Kulturprinsen: CCE-evaluation and future perspectives, Viborg, DK.
- 18.10.2018: Kulturtanken/Norsk kulturskoleråd/ Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen: Kulturbarn 0-8 år, Oslo.
- 16.11.2018: Norsk kulturskoleråd: Kulturskoledagene 2018, Bergen.
- 18.3.2019: Høgskulen på Vestlandet: Øyoseminaret, Stord.
- 4.6.2019: Art Equal avslutningskonferanse, Riga.

Våre 17 kunstnere er tilsatt i Kulturkarusell i ulike stillingsstørrelser. Én dag med Kulturkarusell i uken tilsvarer 12,85% stilling. Noen kunstnere har én dag, mens andre har to dager pr. uke. Til sammen har kunstnerne i karusellen ca 227% stilling dette året.

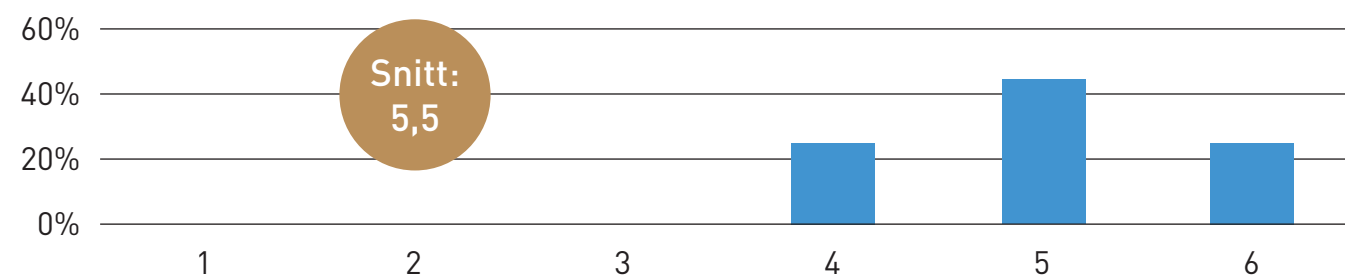
I tillegg lønnes det for 50% administrasjon. Dette planlegges økt til 80% for 2020 knyttet til videre utviklingsarbeid og drift. Total kostnad for kunstnere og karusellens administrasjon i 2019 er kr. 2,5 mill.

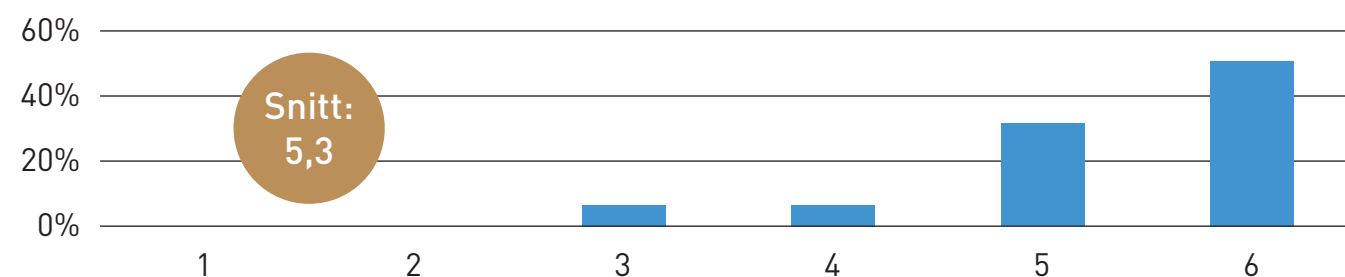
Utdrag av internevaluering av Kulturkarusell

Den følgende todelte presentasjonen representerer en essens av samarbeidspartneres vurderinger. Først presenteres svar på spørsmål på en skala fra 1–6 der 6 er beste karakter. Deretter kommer et utvalg svar på de mest aktuelle spørsmålene i undersøkelsen. SFO-leder, en SFO-tilsatt og to kunstnere på hver SFO har gitt felles svar. Hver samarbeidsperiode ble evaluert med standard evalueringsskjema, der det både er kvalitative og kvantitative målinger.

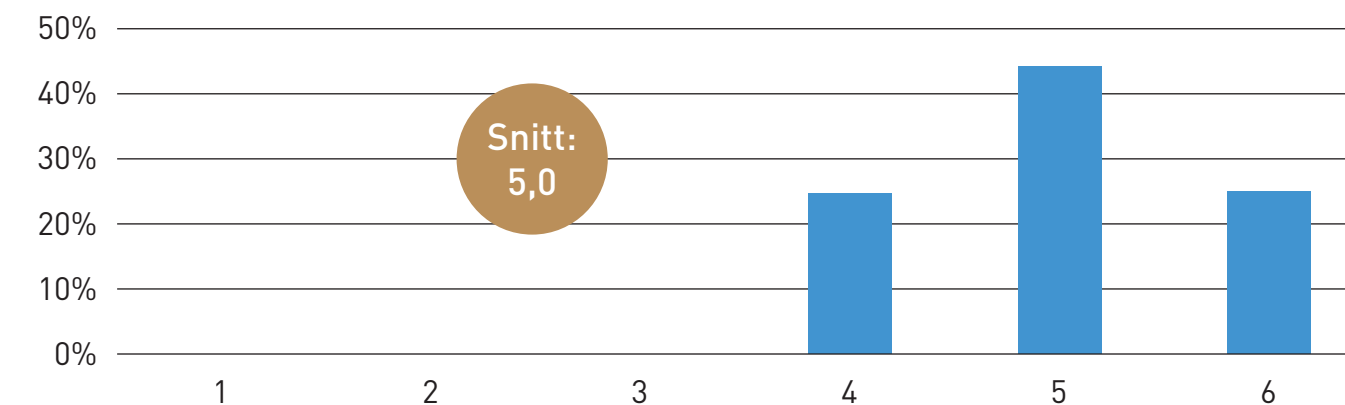
Hvordan har dere overordnet sett opplevd samarbeidet mellom kunstnere og SFO-personalet?

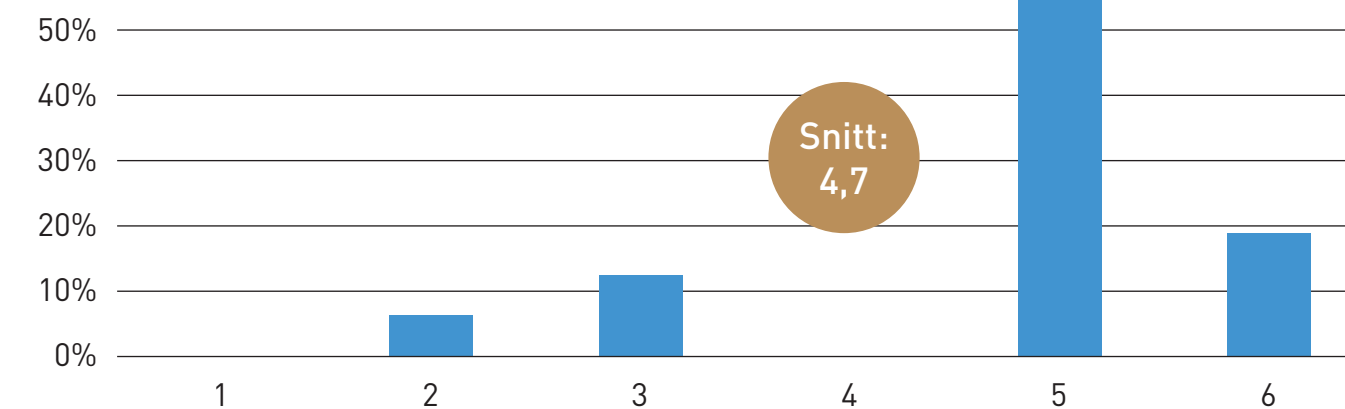
Hvordan vurderer dere samarbeidet mellom SFO og kunstnere mht eierskap, involvering og deltakelse blant dere voksne?

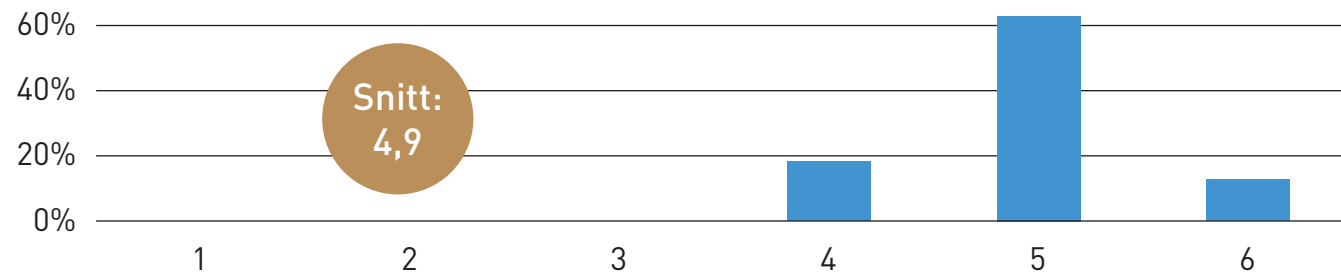
Hvor godt kjenner dere at dere har fått brukt hverandres potensial, erfaringer og kunnskap inn i Kulturkarusell?

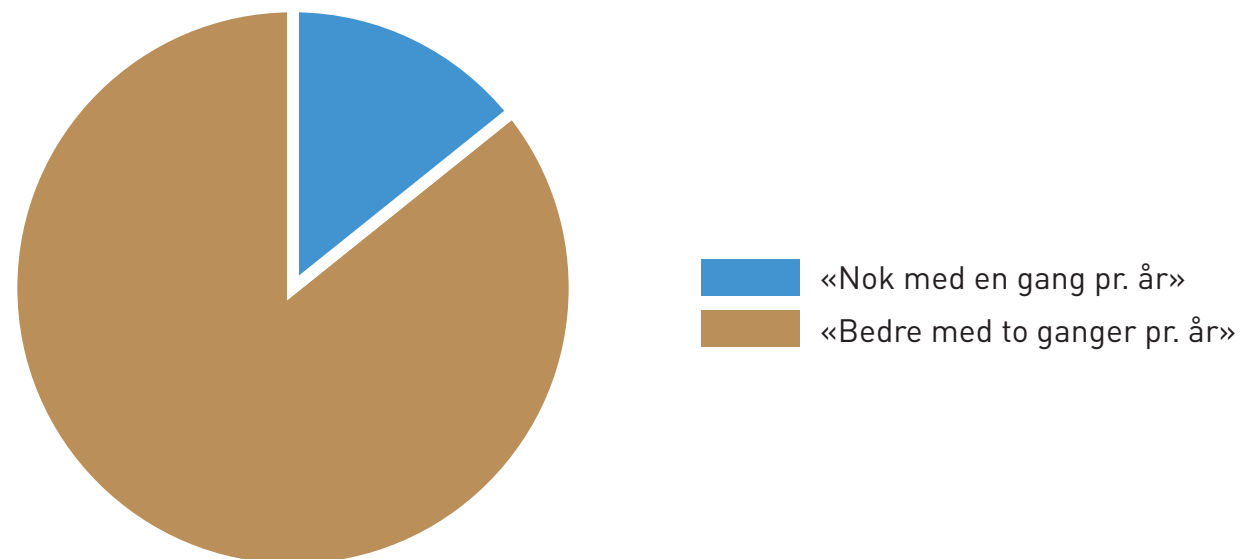
I hvilken grad har Kulturkarusell tilført muligheter som fører til inkludering av barn med spesielle utfordringer?

Hvordan vurderer dere eierskap, involvering og deltakelse blant elevene i denne perioden?

Hvordan vurderer dere samlet om dette samarbeidet er passende mengde for et skoleår, eller om det burde ha vært en periode til?

Hvilken ny kunnskap fra perioden, tar dere i SFO med dere videre i deres arbeid?

... øvelser for å fremme gruppetilhørighet

Å tørre å være i det usikre

... refleksjon underveis oppleves som verdifullt

Ny kunnskap om kunstneriske aktiviteter

... kunnskap og tillit i å bruke mer dans, bevegelse og improvisasjon i SFO

Vær åpen for endringer og barnas ønsker og innspill er viktige

Det aller viktigste er at vi har blitt inspirert til å drive mer med dette selv

Hvordan ble konseptet deres utviklet, og hvordan står dette i forhold til aksjonslæringsformen i samarbeidet?

Fokusere på prosessarbeid

Vi har vært kreative sammen, «snøballen» har fått lov å trille

... den spontane gleden over uforutsette linjer, former og bilder.
Kunstnerne er her til inspirasjon

Opplegget har utviklet seg mellom kunstnerne, SFO-ansatte og barnas innspill

... jobbe med sosialkompetanse og relasjonsbygging

... fokusere på barna som ikke tar like stor plass allikevel skal få plass

I den frie aktiviteten er ingenting rett eller galt og de må ikke prestere noe

... prioritere samarbeid og inkludering

... improvisasjon

... tilpasset utfra barna sine behov

... tørre å stå frem og takle det som kommer

Konseptet ble til underveis

Hvilken ny kunnskap fra perioden, tar dere som kunstnere med dere videre i deres arbeid?

Lek og positiv energi

Dynamisk samspill og improvisasjon

... kunnskap om hvordan håndtere individer og grupper samtidig

... legge opp aktivitetene etter barnas mestringsevne slik at de føler mestring og inkludering

Spennende at to fag møtes i tverrfaglig undervisning

Det er betryggende å jobbe med samme person i flere perioder

Veldig giret og liker KK veldig godt. Spennende å treffe nye kunstnere og gøy å sprengre grenser

Vi ser at vi kan bruke mye av det vi har lært i forskjellige sammenhenger

I hvilken grad kan SFO nå ta kunst- og kultur videre i hverdagen?

SFO har kjøpt inn material til å fortsette utforskning med ulike tegneredskaper og tegning, og har i løpet av Kulturkarusell hver uke jobbet med andre grupper barn slik at de husker og kan videreføre kunnskap... Dermed har de selvtillit og kunnskap til å fortsette å inkludere kunst og kultur videre i SFO

SFO ønsker å videreutvikle konseptet, la elever og voksne komme med innspill til ulike teknikker

Gjøre ulike materialer tilgjengelig for alle SFO barn og voksne og se hva som lages

... Barnegruppen er blitt rausere overfor hverandre

Innadvendte barn er blitt tryggere

... barn har utfordret seg selv og opplevd mestring på karusellen og tatt dette med seg inn i skolehverdagen

De åpnet seg opp og våget å delta, og by på seg selv i uvante aktiviteter, som de så ble mer og mer trygge på

På individnivå har de utviklet kreativiteten og selvtilliten. På gruppenivå har de lært mer om samarbeid

Har kulturkarusellperioden påvirket barnas sosiale og personlige kompetanser? I så fall, hvordan har dette kommet til syne?

Elever som før ikke kjente hverandre, leker nå sammen også utenom kulturkarusellen

... lekenhet og samspill blant barna er bedret

Vi har sett vennskap oppstå, vi har dempet krangling. Vi har sett barn som naturlig ikke samarbeider begynne å samarbeide

Hvordan har deltakende SFO-tilsatte delt sine erfaringer med øvrige tilsatte i SFO?

Kan en erfaringsdeling gjøres bedre på din SFO, og i tilfelle hvordan? Hva kreves for at dette skal kunne bli bedre?

... faste innslag på avdelingsmøtene

Kan gjøres bedre ved å aktivt utføre aktivitetene/øvelsene med alle ansatte på SFO. Men umulig i praksis og vil ikke skje fordi det er ikke er tid. Det kreves mere ressurser

For at SFO tilsatte skal gjennomføre dette trenger de en avsatt tid

Ukentlige personalmøter med utveksling av erfaring

Kommunal satsing/tid og penger til praktisk erfaringsutveksling, gjerne en fysisk/utførende oppsummering/seminar

Vi skal også gjennomføre en «Karusell» der de voksne får være deltakere

... et lite «karuselldrypp» etter hver karusell. Videre skal vi ha et helt møte der vi skal dele hele prosessen fra denne karusellperioden. Her skal lekene og sangene deles og læres slik at personalet kan ta det ut til alle gruppene på SFO

Ja. Positivt i form av at alle stiller med like forutsetninger. Fellesskap og inkludering, ingen utenfor står sentralt i forhold til dette

Vil erfaringer fra Kulturkarusell kunne brukes til å styrke inkluderingsarbeidet for elever som lett faller utenfor? I så fall hvordan?

Ja. Fysiske aktiviteter som løfter en til å være leder i stedet for utenfor

Evaluering etter hver Karusell var til stor nytte og hjelp for å lykkes i inkluderingsarbeidet

Måten vi jobber på når vi har Kulturkarusell ønsker vi å kunne overføre til andre aktiviteter som vi har fast på SFO

Det er viktig med evaluering for å få til inkludering

Ser de enkelte elevene på en ny måte, motivere elevene med nye innfallsvinkler

Andre ting dere mener er viktig å kommentere eller å dele?

La barna få sin opplevelse uten å legge føringer for hvordan de skal involvere seg

Essensielt at SFO jobber med ting fra Kulturkarusellen mellom timene – ikke vente til samarbeidsperioden er ferdig, og da prøve å huske alt...

For få ressurser på SFO til å ha 2 voksne med hver gang

Ønske er en periode 10–12 ganger på høsten og tilsvarende på våren

Eierskap i kreativ aktivitet, alle eier sin egen verden og bevegelse gjennom improvisasjon

Eierskap til metodikken (hvordan oppnå det vi ønsker/hvilke verdier skal fremmes) Eierskap til pedagogikken (hva skal oppnås)

Vi tenker at vi trengte to perioder pr. år – flere ganger sammenhengende

